

העשרה מוסיקלית בגיל הרך: דר' מיכל חפר

ד"ר מיכל חפר, מרצה לחינוך מוסיקלי באקדמיה למוסיקה ומחול בירושלים, עוסקת בחקר התחום התפיסתי של מוסיקה בגיל הרך ופיתוח מיומנויות מוסיקליות בתינוקות. לדבריה רכישת מיומנויות מוסיקליות והעשרה בתחום זה בגיל הרך, מפתחות אצל הפעוט את יכולות השירה, הקצב, התנועה האלתור המוסיקלי וכן תרומות להתפתחותו התפיסית והרגשית בעתיד. היא פיתחה שיטה ותוכנית לימודית חדשה, קטן-טון שמה (המתבססת על מחקריו של דר' אדווין גורדון מארה"ב), שהיא מלמדת בסדנאות לתינוקות ולהורים ברחבי הארץ.

במפגשים עוברים ההורים יחד עם תינוקם חוויה מוסיקלית קולית, כלית ותנועתית, תוך דגש על עולם מוסיקלי, התואם את התפתחותו השפתית והמוטורית של התינוק. בשלבים הראשונים נחשפים הפעוטות לשירים ודקלומים עם הברות ומילים המוכרות לילדים, כמו: בה, פה (בקמץ), וקולות וצלילים שהילדים עצמם מפיקים.

"הבוגרים נוטלים חלק פעיל ברכישת השפה של תינוקם. הם מחקים כל צליל, קול או תנועה שהילד הפיק, במטרה לגרום לו לביטחון ולרצון לחזור שוב על תגובתיו. בדרך זו, יוצר הילד שיחה עם המבוגר ומתקשר עמו דרך שפת המוסיקה", מסבירה חפר.

תקשורת זו חשובה במיוחד לפעוטות בעלי לקויות ראייה שונות. למעשה הפעוט יוצר ערוץ תקשורת חדש שאינו תלוי במוגבלות ואף יכול לפתח מיומנות שמיעתית מוסיקלית גבוהה יותר מהרגיל. בשנים הראשונות הלמידה שלנו מאוד מהירה, וככל שהגירויים סביבנו יהיו רבים יותר, כך נגדיל ונרחיב את יכולתנו ללמוד ולהתפתח. אנו יוצרים בשנים אלה "חלון הזדמנויות" באמצעות מפגש עם העולם המוסיקלי, דרך אינטראקציה עם מבוגר (אם, אב, אח, אחות) אנו תורמים להתפתחות השפה, להתפתחות המוטורית ולהתפתחות התקשורת עם הסביבה (משפחה, ילדים וכו').

מספר טיפים לפיתוח תקשורת מוסיקלית עם פעוט לקוי ראייה:

1. שירו שיר שאהוב עליכם (לאו דווקא שיר ילדים), והחזיקו את ילדכם בזרועותיכם והתנועעו בקצב התואם את מאפייני המוסיקה (קופצנית, מרגיעה).
2. שלבו תנועות עיסוי ומגע על כל חלקי גוף התינוק תוך כדי שירה.
3. השמיעו לפעוט מוסיקה אשר אהובה עליכם ונעו איתו בחדר על פי מאפייני המוסיקה. השתדלו לשנות כיווני תנועה (קדימה, אחורה, סיבוב).
4. נגנו בכלי הקשה זעירים כגון: פעמון, שייקרים קטנים, תוך כדי שירה או האזנה למוסיקה. נגנו במקומות שונים בחדר (מימין לפעוט, משמאל, מעלה, מטה) כדי לפתח את רגישותו למקור הצליל.
5. השתדלו תמיד לשיר ללא ללוי מוקלט. קולכם מעביר מסר רגשי של חום ואהבה החשוב ביותר להתפתחות התקינה של הפעוט.
6. השתמשו באביזרים שונים למגע תוך כדי האזנה למוסיקה (נוצה, מטפחת, כדור-קיפוד וכו').

לשאלות ופרטים ניתן לפנות לאתר קטן-טון: www.ktantone.com

כמו כן ניתן לרכוש באתר את 3 התקליטורים שפותחו במיוחד לתוכנית זו: בה-בה בשיר, בה-בה באהבה, בה-בה בעולם. התקליטורים מלווים בהסברים והצעות לפעילות מוסיקלית עם הפעוט.

ד"ר מיכל חפר: mmusic20@netvision.net.il